

25 landbouwers bedreigd door komst kazerne

In het Belgische Schendelbeke, bij Geraardsbergen, is er protest uitgebroken tegen de komst van de legerkazerne op Godsbergkouter. Dat project bedreigt ongeveer 25 landbouwers. Door de geplande bouw van de kazerne zouden de huizen en gronden in de omgeving ook fors in waarde dalen. Nu reeds geraken huizen het dichtst bij de beoogde site moeilijker verkocht.

De federale regering wil een kazerne voor 1000 à 1500 soldaten bouwen op zeventig hectaren landbouwgrond. Het project staat volgens de actievoerders – die zich verenigd hebben in het actiecomité vzw Red de Godsbergkouter - haaks op de landbouwstad die Geraardsbergen beweert te zijn. Een 10 à 15 jonge boeren – actief in de akkerbouw en veeteelt– zijn bedreigd door het project. Het gaat om een 70 hectare groot landbouwgebied dat onteigend zal worden. “De Godsbergkouter is in de ruimtelijke uitvoeringsplannen ingekleurd als herbevestigd agrarisch gebied – zeg maar landbouwgrond met de hoogste graad van bescherming”, zegt Johan Verbruggen, woordvoerder van vzw Red de Godsbergkouter. “Er zitten heel wat jonge boeren. Ze zien het voortbestaan van hun landbouwbedrijf in gevaar.”

Waardevol landbouwgebied.

Volgens Johan Verbruggen dreigt landschappelijk waardevol landbouwgebied te verdwijnen. “Er is groententeelt, akkerbouw en veeteelt”, zegt Verbruggen. “Terwijl in Vlaanderen slechts 12% van de landbouwbedrijven een opvolger klaar heeft staan, is hier lokaal net heel wat opvolging recent geïnstalleerd of komende. Een 15-tal landbouwers zijn nog niet eens 35 jaar. Het dichtstbijzijnde bedrijf kreeg 2 jaar terug nog een vergunning voor de bouw van een stal. Een ander bedrijf zet sterk in op landbouweducatie en beleving op de boerderij. Het brengt jaarlijks vele groepen kinderen met speelnamiddagen in de stal in contact met het boerderijleven. Dat project dreigt te verdwijnen. We vinden dat onaanvaardbaar.”

Reactie jonge boeren

Een jonge landbouwer – die een gemengd landbouwbedrijf heeft - reageert bij monde van zijn vader Marc Gardinal. “We hebben stieren, koeien en doen ook aan akkerbouw. We kweken maïs, aardappelen, ... We hebben zeer veel geïnvesteerd in ons gemengd landbouwbedrijf. Nu dreigt alles verloren te gaan. Het zorgt voor veel onzekerheid. We willen hier niet vertrekken. De grond is zeer vruchtbaar, vergelijkbaar met Haspengouw. Zo’n goede grond gaan we nergens anders vinden. Verhuizen is niet zo maar een optie. Op het geplande militair domein komt ook een schietstand, wat voor de nodige lawaaihinder zal zorgen. Er zal verkeer bijkomen. Het project is negatief over de hele lijn. We zijn niet tegen een kazerne, maar niet op die plaats.”

Goede grond

De bedrijfszetel van het landbouwbedrijf van de familie Hanssens ligt op amper 200 meter van het geplande militair domein. Jonas, Andres en Jan baten er een gemengd vleesvee- en akkerbouwbedrijf uit. Het teeltplan bestaat uit gras, maïs, wintergranen, aardappelen, bonen, erwten en pastinaak... Zij zien het eveneens niet zitten te de vertrekken. “De grond is hier net zo goed”, zegt landbouwer Jonas Hanssens. “Het zijn van de betere akkerbouwgronden die er zijn, lichte zandleem van structuur. Ze zijn van super kwaliteit zijn weinig erosiegevoelig (wat in de streek van de Vlaamse Ardennen vaak een uitdaging vormt). Een groot deel van ons areaal is betrokken bij het project. Landbouwers kunnen onmogelijk adequaat gecompenseerd worden. De kazerne hoort hier niet thuis terwijl zoveel militaire sites leeg staan of onderbenut zijn.”

Schande

De familie Vanderschueren-Desmet maakt zich ook zorgen. “We hebben een gemengd landbouwbedrijf, melkvee/ vleesvee/ akkerbouw”, zegt Regina De Smet. “We liggen met 5 hectare goede landbouwgrond in de zone waar de kazerne zal komen. Ik heb twee volwassen kinderen die interesse hebben om het bedrijf over te nemen. We hebben die grond broodnodig om onze mest te kunnen af te zetten en om voldoende ruwvoer te hebben voor onze dieren. Het is een schande dat het stadsbestuur herbevestigd agrarisch gebied aansnijdt om een kazerne te bouwen. Je mag me steeds bellen voor meer info.”

Begrip

Het lokaal bestuur van Geraardsbergen heeft begrip voor het standpunt van de landbouwers, en voor de onzekerheid die dit project voor hen met zich meebrengt. “De landbouw staat immers onder immense druk”, zegt een woordvoester van de stad. “Het stikstofdossier hangt als een zwaard van Damocles boven heel wat landbouwbedrijven. In onze regio zijn er voorlopig geen rode bedrijven maar wel een aantal (donker-) oranje. Heel wat gronden liggen in een zonevreemde omgeving. Dat biedt onze lokale landbouwbedrijven weinig rechtszekerheid. Door de geopolitieke gebeurtenissen worden we met de neus op de feiten gedrukt dat landbouw levensnoodzakelijk is en blijft, en dat lokale landbouwproductie moet gestimuleerd worden.”

Lokale problemen

Het lokaal bestuur wil evenwel de ogen niet sluiten voor de specifieke lokale problemen waar de stad mee te kampen heeft, én voor de trends die zich ook globaal aandienen. “Sociale belangen, economische groei, ecologie en duurzaamheid zijn in de praktijk echter zeer lastig te verenigen”, zegt een woordvoester. “Toch ziet het bestuur de komst van het Kwartier van de Toekomst als een opportuniteit. Ze wil deze heikele evenwichtsoefening aangaan, samen met alle betrokkenen, én vanuit een landbouwvisie met lange termijndoelstellingen, een oefening die moet zorgen voor een gezond en gebalanceerd leefsysteem voor iedereen die deel van uitmaakt van onze gemeenschap.”

Waardevermindering

Omwonenden geven aan op te zien tegen de waardevermindering van vastgoed en andere onroerende goederen. “Het is nochtans op geen enkele manier vooraf exact in te schatten of deze waardevermindering zich wel zal aandienen”, zegt een woordvoester. “Wellicht is het aannemelijker dat de waarde – vergelijkbaar met de vastgoedprijzen in stadskernen – zal stijgen, mede door meer bedrijvigheid, kortere pendelafstanden, meer werkgelegenheid etc.” De eerstvolgende stap in het dossier van het Kwartier van de Toekomst is het opmaken van een Ruimtelijk Uitvoeringsplan (RUP). “Hierbij zal ook gekeken en geluisterd worden naar de verzuchtingen van betrokkenen, omwonenden en landbouwers”, zegt een woordvoester van de gemeente. “Het bestuur wil hier inspanning doen om met de landbouwers in overleg te gaan om te zoeken naar oplossingen die passen voor alle betrokken partijen.”

Defensieminister

Minister van defensie, Ludivine Dedonder, reageert bij monde van haar woordvoerder op het kazerneproject. “De Kwartieren van de Toekomst – 1 in Charleroi en 1 in Geraardsbergen – zijn een totaal nieuwe aanpak van het bouwen van nieuwe militaire kwartieren”, zegt Cédric Maes, haar woordvoerder. “Het is de politiek van Minister Dedonder om Defensie opnieuw haar centrale plaats in onze samenleving te laten opnemen, onder meer door het letterlijk (en figuurlijk) slopen van de

muren en te evolueren naar halfopen kwartieren, vergelijkbaar met het campusprincipe van universiteiten. Met het Kwartier van de Toekomst wordt – de naam zegt het zelf – resoluut de kaart van de toekomst getrokken en is het welzijn van het defensiepersoneel een centraal aspect: nieuwe, moderne en energiezuinige infrastructuur die een aangename en comfortabele werkplek voor het militair en burgerpersoneel van Defensie.”

Inplanting

Belangrijk daarbij is de inplanting van die nieuwe kwartieren op plaatsen waar Defensie vandaag nog te veel afwezig is. “Met deze nieuwe kwartieren trekt minister Dedonder een streep onder de centralisatie van Defensie”, zegt Maes. “Defensie komt als werkgever en organisatie naar zijn personeel en de bevolking toe. Vandaag is Defensie in de provincie Oost-Vlaanderen nog te weinig aanwezig, de komst van dit nieuwe kwartier brengt daar verandering in. Het nieuwe Kwartier zal defensiepersoneel uit Geraardsbergen en omstreken de kans bieden dicht bij huis te werken, en biedt tegelijk werkgelegenheid dicht bij huis aan mensen uit de regio die vandaag (nog) niet voor Defensie werken.”

Lokale samenleving

Met het campusprincipe wordt bedoeld dat de infrastructuur van deze nieuwe kwartieren zal worden gedeeld met de lokale samenleving. “Denk aan sportinfrastructuur, leslokalen, zalen voor activiteiten etc”, zegt Maes. “Lokale bedrijven, scholen, organisaties en gemeentebesturen zullen dus ook een beroep kunnen doen op die gedeelde infrastructuur, waardoor de band tussen Defensie en de samenleving en maatschappij wordt versterkt. De Kwartieren van de Toekomst zullen daarnaast ook incubatoren voor innovatie en onderzoek en ontwikkeling zijn, door partnerschappen met de lokale bedrijven en onderwijsinstellingen. Tot slot zal Defensie met de Kwartieren van de Toekomst ook een belangrijke werkgever worden in de regio’s waar ze komen. Voor Geraardsbergen alleen al gaat het om 1.000 directe banen en tal van indirecte banen, van alle leeftijden en volgens alle opleidingsniveaus.”

Het traject Kwartier van de Toekomst kan gevolgd worden via <https://www.geraardsbergen.be/kwartier-van-de-toekomst>, waar alle stappen actueel gepubliceerd worden.